

Sajto es I ajekoztatás

A C-154/15. sz., Francisco Gutiérrez Naranjo kontra Cajasur Banco SAU, a C-307/15. sz., Ana María Palacios Martínez kontra Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA és a C-308/15. sz., Banco Popular Español SA kontra Emilio Irlés López és Teresa Torres Andreu egyesített ügyekben hozott ítélet

A Spanyolországban kötött jelzáloghitel-szerződésekben foglalt „küszöbkikötések” semmisségéhez fűződő joghatásokat időben korlátozó spanyol ítélkezési gyakorlat összeegyeztethetetlen az uniós joggal

Egy ilyen korlátozás a fogyasztók számára tökéletlen és elégtelen védelmet jelent, és nem biztosít olyan megfelelő vagy hatékony eszközt, amely a tisztességtelen kikötés alkalmazását megszüntetheti

Spanyolországban számos magánszemély kezdeményezett bírósági eljárást pénzügyi intézetekkel szemben annak megállapítása érdekében, hogy a fogyasztókkal kötött jelzálogkölcson-szerződésekbe foglalt „küszöbkikötések” tisztességtelenek, így nem kötik a fogyasztókat. A szóban forgó kikötések előírják, hogy a fogyasztónak még abban az esetben is, ha a kamatláb egy bizonyos, a szerződésben meghatározott szint (vagy „küszöb”) alá süllyed, továbbra is e küszöbnek megfelelő minimális kamatot kell fizetnie, anélkül, hogy ennél kedvezőbb kamatban részesülhetne.

2013. május 9-i ítéletével a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) tisztességtelennek minősítette a „küszöbkikötéseket” amiatt, hogy a fogyasztókat nem tájékoztatták megfelelően azon gazdasági és jogi teherről, amellyel e kikötések rájuk nézve járnak. Mindazonáltal a Tribunal Supremo úgy határozott, hogy korlátozza e kikötések semmisségének megállapításához fűződő joghatásokat oly módon, hogy ez csupán a jövőre nézve fejt ki hatásait, az ítélet kihirdetésének időpontjától kezdve.

Az e kikötések alkalmazásával érintett fogyasztók követelik azon összegeket, amelyeket véleményük szerint a hitelszerződések megkötése óta jogalap nélkül fizettek meg a pénzügyi intézeteknek. Az e követelések tárgyában eljáró Juzgado de lo Mercantil n°1 de Granada (granadai 1. számú kereskedelmi bíróság, Spanyolország) és a Juzgado de lo Mercantil n°1 de Alicante (alicantei 1. számú kereskedelmi bíróság, Spanyolország) azt kérdezik a Bíróságtól, hogy összeegyeztethető-e a semmisség megállapításához fűződő visszafizetési kötelezettségnek a Tribunal Supremo ítélete kihirdetésének időpontjára történő korlátozása a tisztességtelen feltételekről szóló tanácsi irányelvvel,¹ tekintve, hogy ezen irányelv szerint az ilyen kikötések nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely értelmében a tisztességtelen kikötés semmisségéhez fűződő visszafizetési kötelezettség azon összegekre korlátozódik, amelyeket a kikötés tisztességtelen jellegét megállapító határozat kihirdetését követően jogalap nélkül fizettek meg.

A Bíróság először is emlékeztet arra, hogy az irányelv szerint a tisztességtelen feltételek a tagállami nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra, és a tagállamok a tisztességtelen feltételek megszüntetése érdekében kötelesek

¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

megfelelő és hatékony eszközöket előírni. A Bíróság kifejti, hogy a nemzeti bíróság feladata az, hogy egészen egyszerűen mellőzze a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazását, mintha az nem is létezett volna, annak érdekében, hogy a fogyasztóval szemben ne váltsön ki kötelező joghatásokat. **A tisztességtelen jelleg megállapításának főszabály szerint azon állapot helyreállítását kell eredményeznie, amelyben a fogyasztó az említett kikötés hiányában lenne.** Következésképpen a „küszöbkikötések” tisztességtelen jellege megállapításának lehetővé kell tennie az eladó vagy szolgáltató által a fogyasztó kárára szerzett jogalap nélküli gazdagodás visszatérítését.

A Bíróság szerint a Tribunal Supremo kimondhatta, hogy az ítélete a jogbiztonság érdekében nem érinti azokat az ügyeket, amelyekről jogerős bírósági határozattal már véglegesen döntöttek. Az uniós jog ugyanis nem kötelezheti arra a nemzeti bíróságot, hogy eltérjen a belső eljárási szabályok alkalmazásától.

Ugyanakkor, tekintettel **az uniós jog egységes és általános alkalmazásának alapvető követelményére**, kizárólag a Bíróság feladata annak meghatározása, hogy a valamely uniós szabállyal kapcsolatban adott értelmezést időben korlátozza-e. Ezzel kapcsolatban a Bíróság pontosítja, hogy a nemzeti jogban meghatározott feltételek nem sérthetik a fogyasztók irányelvben biztosított védelmét.

Márpedig a „küszöbkikötések” semmisségéhez fűződő joghatások időbeli korlátozása megfosztja a Tribunal Supremo ítéletének kihirdetése előtt ilyen kikötést tartalmazó jelzálogkölcson-szerződést aláíró spanyol fogyasztókat a banknak jogalap nélkül megfizetett összegek teljes visszatérítéséhez való jogától. Ezen **időbeli korlátozás a fogyasztók olyan tökéletlen és elégtelen védelméhez vezet, amely nem minősül sem megfelelő, sem pedig hatékony eszköznek ahhoz, hogy az irányelv követelményeinek megfelelően megszüntesse a tisztességtelen kikötések alkalmazását.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106